

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Dopady legislativy EU a CZ na elektronické dokumenty a procesy e-Governmentu

Ing. Robert Piff

Poradce náměstka ministra vnitra pro ICT

Poznámka k prezentaci

- *Tato prezentace byla zpracována výhradně pro potřeby osobní prezentace autora při současném slovním výkladu pro prezentaci v Mikulově dne 6.9.2017*
- *Bez předchozího svolení autora není možné prezentaci, ani její část využít pro jiný, než výše uvedený účel. Prezentace cituje nikoliv doslovně, ale v odpovídajícím kontextu*
- *Pro zjednodušení problematiky jsou vybírány příklady, splňující určité podmínky, nelze tedy jakkoliv vyvozovat, že by níže uvedené platilo vždy a ve všech kombinacích různých životních situací elektronických dokumentů*
- *Prezentace obsahuje větší množství "slides" jako podkladový materiál pro následné studium účastníkům akce uvedené v prvním odstavci. Ne všechny „slides“ budou proto komentovány.*
- *Prezentace zohledňuje stav k 3.9.2017*

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

„DOPADY EVROPSKÉ A ČESKÉ LEGISLATIVY NA ICT, aneb jak správně
pracovat s elektronickými dokumenty, elektronickou identitou a dalšími
nástroji e-governmentu“

ÚVOD

Předpisy a opatření

- Nová Evropská legislativa
 - zejména nařízení eIDAS a GDPR, jednotná digitální brána
- Opatření na centrální úrovni
 - usnesení Vlády ČR (postavení OHA, eFA, ÚeP)
 - Strategické materiály a implementační plán
- Nová národní legislativa
 - Právní předpisy související s novými eOP s čipem
 - Právní předpisy související s nařízením eIDAS
 - Zákon „o službách“ a zákon „o identifikaci“, Zákon o ochraně osobních údajů - nový

Opatření na centrální úrovni

- Vláda ČR
 - Usnesení č.889/2015 z 02.11.2015 k ICT projektům
 - Usnesení č.265/2016 z 30.03.2016 k eOP a ÚeP
 - Usnesení č.347/2017 z 10.05.2017 k eFA a ÚeP

Právní předpisy

- **Novely**
 - Novela zákona o občanských průkazech
 - Novela zákona o základních registrech
 - Novela zákona o informačních systémech veřejné správy
 - Novely souvisejících předpisů
- **Nové zákony**
 - Nový zákon o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce
 - Nový zákon o elektronické identifikaci

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Usnesení vlády ČR č. 247/2017 k ÚeP a eFA a UV 265/2016

I.BOD – USNESENÍ VLÁDY 347/2017

Usnesení vlády č.347/2017

- **K realizaci úplného elektronického podání a povinnému přijímání elektronických faktur ústředními orgány státní správy**
 - ukládá 1. členům vlády a vedoucím ostatních ústředních orgánů státní správy
 - ukládá 2. koordinátorovi digitální agendy České republiky
 - doporučuje guvernérovi České národní banky, hejtmanům a starostům obcí, aby se připojili k povinnostem uvedeným v bodě I/1a,b tohoto usnesení a zajistili přijímání elektronických faktur uvedených v bodě I/1b tohoto usnesení i v rámci svých působností

Usnesení úkoly do 31.12.2017

- Zajistit:
 - ve svých úřadech a jim podřízených organizačních složkách státu **úpravy příslušných interních směrnic a metodických postupů** umožňujících příjem a následné zpracování úplného elektronického podání i elektronických faktur
 - analýzy odpovídajících informačních systémů, souvisejících s životním cyklem úplného elektronického podání i elektronických faktur (zejména spisových služeb, ekonomických informačních systémů, systémů pro správu dokumentů, agendových informačních systémů, případně systémů souvisejících)

Usnesení úkoly do 31.12.2018

- Zajistit

- ve svých úřadech a jim podřízených organizačních složkách státu **přijímání tzv. elektronických faktur** ve formátech, které budou definovány specifikací standardů tak, jak předepisuje Evropská směrnice 2014/55/EU a dále pak ve formátu ISDOC 5.2 a vyšší s tím, že „elektronickou fakturou“ se zde rozumí faktura, která byla vystavena, předána a přijata ve strukturovaném elektronickém formátu, jenž umožňuje její automatizované a elektronické zpracování

Usnesení úkoly do 31.08.2017

- Informovat
 - aby v souvislosti s úplným elektronickým podáním včetně příjmu elektronických faktur písemně informovali do 31. srpna 2017 koordinátora digitální agendy České republiky o stavu připravenosti jednotlivých orgánů státní správy a jejich systémů na přijímání úplného elektronického podání včetně elektronických faktur podle bodu I/1a tohoto usnesení a o harmonogramu úprav jak interních směrnic a postupů, tak i informačních systémů nutných k zajištění požadovaného cíle

Usnesení úkoly do 30.09.2017

- Koordinátorovi digitální agendy
 - a) předložit vládě ve spolupráci s ministrem vnitra do 30. září 2017 souhrnnou zprávu o stavu připravenosti na povinné přijímání úplného elektronického podání a elektronických faktur, případně navrhnout další kroky vedoucí k dosažení cílů uvedených v bodě I/1a tohoto usnesení,
 - b) zajistit zveřejnění tohoto usnesení ve Věstníku vlády pro orgány krajů a orgány obcí

Usnesení navazuje na 265/2016

- Usnesení vlády ČR číslo 265 z 30.3.2016 ukládá:
 - na základě analýzy uvedené v písmenu a) tohoto bodu připravit **harmonogram úprav a zajistit úpravy příslušných informačních systémů veřejné správy tak, aby po 28. září 2018** byly jednotlivé informační systémy veřejné správy schopny spolupracovat se systémy elektronické identifikace oznámenými podle čl. 9 odst. 1 Nařízení a **umožnily úplné elektronické podání;**

Úplné elektronické podání

- Definice například:
 - „Úplné elektronické podání představuje stav, kdy u většiny agend osoba dokládá pouze údaje, které jsou mimo informační systémy veřejné správy, a to pokud možno opět v elektronické podobě.“
- Využití například:
 - portál občana by měl prostřednictvím propojeného datového fondu umožnit občanovi zadat "minimum" nutných údajů, ostatní doplnit a následně umožnit realizovat podání
 - nutno dořešit případy navazujících agend

Kam to vše směřuje?

- Úplné elektronické podání a portál občana
- Životní cyklus dokumentu 100% v elektronické podobě s právními účinky listiny s vlastnoručním podpisem
 - „inteligentní elektronické dokumenty“
 - služby IT placené z veřejných prostředků vytváří pouze chytré elektronické dokumenty - definovaný „kontejner“ obsahující vizualizovaný dokument, textovou vrstvu a strukturované údaje pro automatizované zpracování za současné minimalizace jejich velikosti
 - „utajované dokumenty v digitální podobě“
- Automatizované zpracování e-FA v předepsaných formátech

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Přehled vybraných právních předpisů, aneb vymezujeme hřiště

II.BOD – PRÁVNÍ PŘEDPISY

Aktuální situace v ČR & eIDAS

- Nařízení č. 910/2014 „*o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES*“ (dále jen „eIDAS“)
- K Evropskému nařízení připravilo Ministerstvo vnitra dva základní zastřešující zákony:
 - Zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce
 - Návrh zákona o elektronické identifikaci
- Výsledný stav je **nařízení a dva vnitrostátní „zastřešující“ právní předpisy** pro oblast nařízení eIDAS

Jednotná digitální brána EU

- Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterým se zřizuje jednotná digitální brána pro poskytování informací, postupů, asistenčních služeb a služeb pro řešení problémů z 2.5.2017
 - pravidla pro zřízení a provoz jednotné digitální brány
 - zásada „pouze jednou“
 - pravidla pro hlášení překážek na vnitřním trhu
 - předpoklad – 2 roky adaptační lhůta
 - on-line řešení základních životních situací

Jednotná digitální brána EU

- Brána poskytuje přístup k informacím o:
 - právech, povinnostech a pravidlech
 - postupech
 - asistenčních službách a službách pro řešení problémů a odkazům na tyto služby
- Společné uživatelské rozhraní musí být dostupné ve všech úředních jazycích EU
- Požadavky na on-line postupy
- Úložiště odkazů
- Zpětná vazba – tlak na rozvoj e-governmentu v členských státech

Aktuální situace v ČR & GDPR

- ***Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679** ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (**obecné nařízení o ochraně osobních údajů**)*
- K Evropskému nařízení připravuje Ministerstvo vnitra komplexní změnu zákona o ochraně osobních údajů – vypořádání vnitřního připomínkového řízení dne 7.6.2017
- Výsledný stav bude **nařízením** a nový zákon místo č. 101/2000 Sb., nařízením má účinnost od **25.5.2018**

ÚOOÚ - web

- Na webu ÚOOÚ je sekce „Obecné nařízení EU (GDPR)”
 - cesta: [Titulní stránka](#) > [Základní odkazy](#) > [Obecné nařízení EU \(GDPR\)](#)
- Dokumenty přeložené pracovní skupiny WP29
 - vodítka k právu na přenositelnost údajů
 - vodítka k funkci pověřence pro ochranu osobních údajů
 - vodítka pro určení vedoucího dozorového úřadu
- Dokument v angličtině pracovní skupiny WP29
 - vodítka k posouzení vlivu na ochranu osobních údajů

ÚOOÚ - web

- K nařízení užitečné dokumenty
 - rejstřík k obecnému nařízení na ochranu osobních údajů
 - převodní tabulka: zákon na ochranu osobních údajů x obecné nařízení na ochranu osobních údajů
- Obecné nařízení o ochraně osobních údajů v otázkách a odpovědích
- Odkaz na web Evropské komise
 - [European Commission-Justice and Consumers>Newsroom>Data protection](#)
- Stanovisko WP29 k návrhu nařízení ePrivacy

Nařízení a národní právo

- Podle článku 288 Smlouvy o fungování Evropské unie - nařízení jsou přímo použitelná v zemích EU. Soudní dvůr upřesňuje v rozsudku ze dne 14. prosince 1971 ve věci *Politi*, že se jedná o **úplný přímý účinek**
- Zásada přímého účinku umožňuje jednotlivcům bezprostředně se dovolávat evropských opatření před národním nebo evropským soudem
- **Nařízení mají přednost před vnitrostátními právními předpisy !!!**

Zákon o službách

- Zákon č.297/2016, o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce
- Zákon č.298/2016, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů

oba předpisy **účinnost od 19.9.2016**

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Zákon o elektronické identifikaci

- Zákon č. 250/2017 Sb. o elektronické identifikaci z 18.8.2017
- Zákon č.251/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o elektronické identifikaci z 18.8.2017

Změna zákona o OP

- Novela zákona č.328/1999 Sb. o občanských průkazech
 - Vyhlášena ve sbírce 195/2017 dne 10.7.2017
 - změna souvisejících právních předpisů
 - zavádí jednotný eOP s čipem jako bezpečný prostředek podle nařízení eIDAS

Změna zákona o OP

- Novela zákona č.328/1999 Sb. o občanských průkazech
 - novela zákona o ISVS – „Portál veřejné správy zajišťuje komunikaci s veřejnými orgány prostřednictvím datových schránek, **prostřednictvím přístupu se zaručenou identitou do informačních systémů veřejné správy nebo elektronických aplikací spravovaných těmito veřejnými orgány** a prostřednictvím kontaktních míst veřejné správy“.
 - novela zavádí přístup se zaručenou identitou pro případ, že by neprošel zákon o elektronické identifikaci a byl jen eOP

Změna zákona o OP

- Novela zákona č.328/1999 Sb. o občanských průkazech
 - novela zákona o ISVS – **Osoba, která je držitelem prostředku pro elektronickou identifikaci**, který umožňuje přístup se zaručenou identitou, je **oprávněna obstarat si prostřednictvím portálu veřejné správy** s využitím tohoto prostředku **výstup z informačního systému veřejné správy**, který je neveřejnou evidencí, rejstříkem nebo seznamem, který se jí přímo týká. Správce portálu veřejné správy zveřejní na portálu veřejné správy informační systémy veřejné správy, z nichž lze výstup z informačního systému veřejné správy takto obstarat

Návrh změny zákona o OP

- Novela zákona č.328/1999 Sb. o občanských průkazech
 - novela zákona o ISVS - Osoba, která je držitelem prostředku pro elektronickou identifikaci, který umožňuje přístup se zaručenou identitou, je **oprávněna umožnit s využitím tohoto prostředku poskytnutí výstupu z informačního systému veřejné správy podle odstavce 4, který se jí přímo týká, nebo údajů vedených o ní v informačním systému veřejné správy jiné osobě anebo veřejnému orgánu.**

Zákon o ISVS

- Zákon č.104/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti), a některé další zákony
 - sbírka zákonů částka 39 ze dne 5.4.2017
 - účinnost od 1.7.2017
 - **informační koncepce pro orgány veřejné správy**

Zákon o základních registrech

- Zákon č.192/2016 , kterým se mění zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony
 - sbírka zákonů částka 72 ze dne 17.6.2016
 - účinnost od 1.1.2017
 - následovat budou změny související s eOP a další s eID
 - cílem je zajištění Národního bodu pro identifikaci, vydávání státních identifikačních a podpisových certifikátů pro eOP

Zákon o archivnictví a SSL

- Zákon č.56/2014, kterým se mění zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
 - sbírka zákonů částka 23 ze dne 7.4.2014
 - účinnost od 7.4.2014
- Navazující vyhlášky
 - 259/2012 o podrobnostech výkonu spisové služby
 - 645/2004 provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů
 - zveřejněn **4.7.2017 nový standard pro eSSL**
 - Věstník MV částka 57/2017

Národní standard eSSL

- Změna národního standardu pro eSSL přináší:
 - velké zjednodušení standardu
 - upřesňuje fáze „vzniku“ dokumentu - pojem rozpracovaný dokument (koncept)
 - podrobně popisuje **rozhraní mezi systémy eSSL a ostatními informačními systémy**
 - on-line propojení
 - off-line propojení
 - vzniká datový model „metadat“ dokumentu spisové služby

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Pochopení terminologie je základ porozumění problému

DEFINICE POJMŮ

Pojmy v rámci nařízení EU

- Řada pojmů je zcela jasně definována v nařízení eIDAS a GDPR
 - zvýšení přehlednosti práva a standardizace v rámci EU
 - **nelze je jinak vykládat nebo upravovat na národní úrovni**
 - definuje přesně klíčové pojmy v oblasti elektronické identifikace, elektronických dokumentů, podepisování, pečetění, razítkování časovými razítky atd. ...
 - výše uvedené společně s národní úpravou zákona č. 297/2016 má zcela zásadní dopady i na oblasti, které případně národní legislativa „nestihla uvést v soulad s nařízeními“ – nařízení mají přednost

E-dokument a eIDAS

- Čl. 3 „S cílem zajistit řádné fungování vnitřního trhu a současně usilovat o odpovídající úroveň bezpečnosti prostředků pro elektronickou identifikaci a služeb vytvářejících důvěru toto nařízení:“
 - písmeno c) „**stanoví právní rámec pro** elektronické podpisy, elektronické pečeti, elektronická časová razítka, **elektronické dokumenty**, služby elektronického doporučeného doručování a certifikační služby pro autentizaci internetových stránek“

E-dokumnet x eIDAS

- K elektronickému dokumentu
 - „**elektronickým dokumentem**“ jakýkoli obsah uchovávaný v elektronické podobě, zejména jako text nebo zvuková, vizuální nebo audiovizuální nahrávka;
 - Obecný pojem dokument v zákoně č. 499/2004 Sb.
 - §2 písmeno e) „**dokumentem**“ každá písemná, obrazová, zvuková nebo jiná zaznamenaná informace, ať již v podobě analogové či digitální, která byla vytvořena původcem nebo byla původci doručena;

E-dokument x eIDAS

- Důvody pro eIDAS

- (6) Rada ve svých závěrech ze dne 27. května 2011 Komisi vyzvala, aby přispěla k jednotnému digitálnímu trhu vytvořením vhodných podmínek pro **vzájemné přeshraniční uznávání klíčových prvků**, jako jsou elektronická identifikace, **elektronické dokumenty**, elektronické podpisy a služby elektronického doručování, a pro interoperabilní služby elektronické veřejné správy v celé Evropské unii.
- (63) **Elektronické dokumenty jsou důležité pro další rozvoj přeshraničních elektronických transakcí na vnitřním trhu.** Toto nařízení by mělo stanovit zásadu, že elektronickému dokumentu nesmějí být upírány právní účinky na základě skutečnosti, že má elektronickou podobu; cílem této zásady je zajistit, aby elektronická transakce nebyla odmítnuta jen z toho důvodu, že dokument má elektronickou podobu.

E-dokument x eIDAS

- Kapitola IV Elektronické dokumenty
 - Článek 46 Právní účinky elektronických dokumentu
- Elektronický dokument jeden ze zcela základních stavebních kamenů Evropského e-Governmentu
- Elektronický dokument je tedy zcela jednoznačně a stejně definován v celé EU

Právní e-dokumentu

- článek 46 Právní účinky elektronických dokumentů
 - Elektronickému dokumentu nesmějí být upírány právní účinky a nesmí být odmítán jako důkaz **v soudním a správním řízení** pouze z toho důvodu, že má elektronickou podobu
- Výše uvedený právní účinek napříč EU je zcela zásadním východiskem pro „elektronické podání, elektronické úřadování a celý životní cyklus elektronického dokumentu“

Některé pojmy z eIDAS

- Nařízení eIDAS článek 3
 - „**elektronickou identifikací**“ postup používání osobních identifikačních údajů v elektronické podobě, které jedinečně identifikují určitou fyzickou či právnickou osobu nebo fyzickou osobu zastupující právnickou osobu;
 - „**osobními identifikačními údaji**“ soubor údajů umožňujících určit totožnost fyzické či právnické osoby nebo fyzické osoby zastupující právnickou osobu;

Některé další pojmy z eIDAS

- K elektronické identifikaci
 - „**autentizací**“ elektronický postup, který umožňuje potvrdit elektronickou identifikaci fyzické či právnické osoby nebo původ a integritu dat v elektronické podobě;
 - „**systemem elektronické identifikace**“ systém pro elektronickou identifikaci, na jehož základě jsou fyzickým či právnickým osobám nebo fyzickým osobám zastupujícím právnické osoby vydávány prostředky pro elektronickou identifikaci;

Některé pojmy z eIDAS

- K elektronické identifikaci
 - „**spoléhající se stranou**“ fyzická nebo právnická osoba, která se spoléhá na elektronickou identifikaci nebo službu vytvářející důvěru;
 - „**prostředkem pro elektronickou identifikaci**“ hmotná či nehmotná jednotka obsahující osobní identifikační údaje, která se používá k autentizaci pro účely on-line služby;

Některé pojmy z eIDAS

- Ke službám vytvářejícím důvěru
 - „**elektronickým podpisem**“ data v elektronické podobě, která jsou připojena k jiným datům v elektronické podobě nebo jsou s nimi logicky spojena a která podepisující osoba používá k podepsání;
 - „**podepisující osobou**“ fyzická osoba, která vytváří elektronický podpis;
 - „**pečetící osobou**“ právnická osoba, která vytváří elektronickou pečeť;

Definice pojmů ZoAaSS

- Zákon č. 499/2004 Sb.
 - §2 písmeno e) „**dokumentem**“ každá písemná, obrazová, zvuková nebo jiná zaznamenaná informace, ať již v podobě analogové či digitální, která byla vytvořena původcem nebo byla původci doručena;
 - o) „**metadaty**“ data popisující souvislosti, obsah a strukturu dokumentů a jejich správu v průběhu času,

Definice pojmů vyhláška 259/2012

- §8 Evidence dokumentů
 - (1) Veřejnoprávní původce eviduje dokumenty v **základní evidenční pomůcce**. Základní evidenční pomůckou spisové služby vykonávané v elektronické podobě v elektronickém systému spisové služby je **elektronický systém spisové služby**. Základní evidenční pomůckou spisové služby vykonávané v listinné podobě je **podací deník**; ...

Definice pojmů vyhláška 259/2012

- § 14 Vyřizování dokumentů a spisů
 - (2) Veřejnoprávní původce vyřídí dokument, popřípadě spis
 - a) dokumentem,
 - b) postoupením,
 - c) vzetím na vědomí,
 - d) záznamem na dokumentu,
 - e) dalšími způsoby, které stanoví veřejnoprávní původce ve spisovém řádu.

Definice pojmů nařízení GDPR

- Článek 4 definice
 - „**osobními údaji**“ veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě (dále jen „subjekt údajů“); identifikovatelnou fyzickou osobou je fyzická osoba, kterou lze přímo či nepřímo identifikovat, zejména odkazem na určitý identifikátor, například jméno, identifikační číslo, lokační údaje, síťový identifikátor nebo na jeden či více zvláštních prvků fyzické, fyziologické, genetické, psychické, ekonomické, kulturní nebo společenské identity této fyzické osoby;

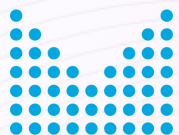
Definice pojmů nařízení GDPR

- Článek 4 definice
 - „**pseudonymizací**“ zpracování osobních údajů tak, že již nemohou být přiřazeny konkrétnímu subjektu údajů bez použití dodatečných informací, pokud jsou tyto dodatečné informace uchovávány odděleně a vztahují se na ně technická a organizační opatření, aby bylo zajištěno, že nebudou přiřazeny identifikované či identifikovatelné fyzické osobě;

Definice pojmů ZOSVD

- Uznávaný podpis
 - §6 odst.2) „Uznávaným elektronickým podpisem se rozumí **zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu** pro elektronický podpis nebo **kvalifikovaný elektronický podpis.**“
 - POZOR – 19.9.2018 končí přechodná lhůta pro současné podpisy a značky

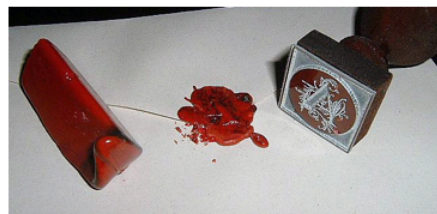

Služby vytvářející důvěru

Elektronické podpisy

- ▶ Pouze fyzické osoby
- ▶ Kvalifikované podpisy je vždy vyžadován znalostní kód
- ▶ Pro ověření je potřeba provést test v některých případech 2 x po 24 hodinách

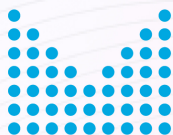
Elektronické pečete

- ▶ Pouze právnické osoby
- ▶ Kvalifikované vyžadují certifikované prostředky
 - ▶ Zatím pouze jeden HW v EU
- ▶ Lze přiřadit automatizovaně na pozadí

Časová razítka

- ▶ Pozor na lhůty platnosti
- ▶ Lze provádět sumarizace a razítkovat pouze souhrnné protokoly

Podpisování dle 297/2016 Sb.

Vrchnost

§ 5

K podepisování elektronickým podpisem lze použít **pouze kvalifikovaný elektronický podpis**, podepisuje-li elektronický dokument, kterým právně jedná,

- a) stát, územní samosprávný celek, právnická osoba zřízená zákonem nebo právnická osoba zřízená nebo založená státem, územním samosprávným celkem nebo právnickou osobou zřízenou zákonem (dále jen „veřejnoprávní podepisující“), nebo
- b) osoba neuvedená v písmenu a) při výkonu své působnosti

K vrchnosti

§ 6

(1) K podepisování elektronickým podpisem lze použít pouze **uznávaný elektronický podpis**, podepisuje-li se elektronický dokument, kterým se právně jedná vůči veřejnoprávnímu podepisujícímu nebo jiné osobě v souvislosti s výkonem jejich působnosti

(2) Uznávaným elektronickým podpisem se rozumí **zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis nebo kvalifikovaný elektronický podpis**.

Neupraveno

§ 7

K podepisování elektronickým podpisem lze použít **zaručený elektronický podpis, uznávaný elektronický podpis, případně jiný typ elektronického podpisu**, podepisuje-li se elektronický dokument, kterým se právně jedná jiným způsobem než způsobem uvedeným v § 5 nebo § 6 odst. 1.

Pečetění dle 297/2016 Sb.

§ 8

- ▶ Nestanoví-li jiný právní předpis jako náležitost právního jednání obsaženého v dokumentu podpis nebo tato náležitost nevyplývá z povahy právního jednání, **veřejnoprávní podepisující a jiná právnická osoba, jedná-li při výkonu své působnosti, zapečetí dokument v elektronické podobě kvalifikovanou elektronickou pečetí.**

§ 9

- ▶ (1) K pečetění elektronickou pečetí lze použít **pouze uznávanou elektronickou pečeť**, pečetí-li se elektronický dokument, kterým se **právně jedná vůči veřejnoprávnímu podepisujícímu** nebo jiné osobě v souvislosti s výkonem jejich působnosti.
- ▶ (2) **Uznávanou elektronickou pečetí** se rozumí **zaručená elektronická pečeť založená na kvalifikovaném certifikátu pro elektronickou pečeť nebo kvalifikovaná elektronická pečeť.**

§ 10

- ▶ K pečetění elektronickou pečetí lze použít zaručenou elektronickou pečeť, uznávanou elektronickou pečeť, případně jiný typ elektronické pečeti, pečetí-li se elektronický dokument, kterým se právně jedná jiným způsobem než způsobem uvedeným v § 8 nebo § 9 odst. 1.

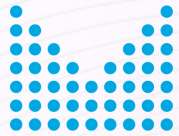

Časové razítko dle 297/2016 Sb.

§ 11 Použití kvalifikovaného elektronického časového razítka

- ▶ **(1) Veřejnoprávní podepisující, který podepsal elektronický dokument**, kterým právně jedná, způsobem podle § 5, a osoba, která podepsala elektronický dokument, kterým právně jedná při výkonu své působnosti, způsobem **podle § 5, opatří podepsaný elektronický dokument kvalifikovaným elektronickým časovým razítkem.**
- ▶ **(2) Veřejnoprávní podepisující, který zapečetil elektronický dokument**, kterým právně jedná, způsobem podle § 8, a osoba, která zapečetila elektronický dokument, kterým právně jedná při výkonu své působnosti, způsobem podle § 8, opatří zapečetěný elektronický dokument kvalifikovaným elektronickým časovým razítkem.

Definice pojmů správní řád

- Zákon č. 500/2004 Sb. - §37 Podání
 - (1) **Podání** je úkonem směřujícím vůči správnímu orgánu. Podání se posuzuje podle svého skutečného obsahu a bez ohledu na to, jak je označeno.
 - (2) ...Podání musí obsahovat označení správního orgánu, jemuž je určeno, další náležitosti, které stanoví zákon, **a podpis osoby, která je činí.**
 - (4) Podání je možno učinit písemně nebo ústně do protokolu anebo v elektronické podobě. Za podmínky, že podání je do 5 dnů potvrzeno, popřípadě doplněno způsobem uvedeným ve větě první, je možno je učinit pomocí jiných technických prostředků, zejména prostřednictvím dálnopisu, telefaxu nebo veřejné datové sítě bez použití podpisu.

Definice pojmů NZoEI

- **§ 2 Prokázání totožnosti s využitím elektronické identifikace**
 - Vyžaduje-li právní předpis nebo výkon působnosti prokázání totožnosti, lze umožnit prokázání totožnosti s využitím elektronické identifikace **pouze prostřednictvím kvalifikovaného systému elektronické identifikace** (dále jen „kvalifikovaný systém“).

Definice pojmů NZoEI

- **§ 3 Kvalifikovaný systém**

- (1) Kvalifikovaným systémem je systém elektronické identifikace,
 - který spravuje kvalifikovaný správce ...
 - který splňuje technické specifikace, normy a postupy alespoň pro jednu z úrovní záruky...
 - který umožňuje poskytnutí služby národního bodu pro identifikaci a autentizaci...
 - v jehož rámci jsou osobní identifikační údaje jedinečně identifikující osobu v okamžiku vydání prostředku pro elektronickou identifikaci spojeny s danou osobou...
 - v jehož rámci je vydáván a používán pouze prostředek pro elektronickou identifikaci, který je spojen s osobou, kterou identifikuje, v souladu s technickými specifikacemi, normami a postupy pro příslušnou úroveň záruky stanovenými příslušným předpisem Evropské unie

Definice pojmů NZoEI

- **§ 4 Kvalifikovaný správce**
- Kvalifikovaným správcem může být pouze
 - státní orgán, nebo
 - osoba, které byla udělena akreditace pro správu kvalifikovaného systému (dále jen „akreditovaná osoba“).

Definice pojmů NZoEI

- **§20 Národní bod**

- (1) Národní bod je informační systém veřejné správy **podporující proces elektronické identifikace a autentizace prostřednictvím kvalifikovaného systému.**
- (2) Správcem národního bodu je Správa základních registrů.
- (3) Samostatná součást národního bodu plní úlohu uzlu podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího rámec interoperability
- (4) Správce národního bodu zajistí, aby národní bod splňoval požadavky stanovené přímo použitelným předpisem Evropské unie upravujícím rámec interoperability

El.právní jednání dle NOZ

- Elektronická forma v zásadě rovna listinné (§ 3026 odst. 1)
 - Výjimky stanovené zákonem (převod nemovitosti), výjimky sjednané
- Písemné právní jednání s podpisem (§ 561 odst. 1)
 - Podpis (prostý či elektronický) nebo mechanická autentizace
 - Pro elektronický podpis odkaz na „jiný právní předpis“ – **nehovoří se o zvláštním druhu elektronického podpisu**
- Písemné právní jednání bez podpisu (§ 562 odst. 1)
 - Zachycení obsahu
 - Určení jednající osoby

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Aneb proč to všechno děláme

CO UŽ MŮŽEME A CO BUDE DÁL?

Podání & podpis

- Správní řád: „Podání musí obsahovat označení správního orgánu, jemuž je určeno, další náležitosti, které stanoví zákon, a **podpis osoby, která je činí.**“
- Zákon o službách : §6
 - (1) K podepisování elektronickým podpisem lze **použít pouze uznávaný elektronický podpis**, podepisuje-li se elektronický dokument, **kterým se právně jedná vůči veřejnoprávnímu podepisujícímu** nebo jiné osobě v souvislosti s výkonem jejich působnosti
 - (2) Uznávaným elektronickým podpisem se rozumí zaručený elektronický podpis založený na kvalifikovaném certifikátu pro elektronický podpis nebo kvalifikovaný elektronický podpis.

Podání & identifikace

- Správní řád – fyzická osoba:
 - „Fyzická osoba uvede v **podání jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu**, popřípadě jinou adresu pro doručování podle § 19 odst. 3.
 - V podání souvisejícím s její podnikatelskou činností uvede **fyzická osoba jméno a příjmení**, popřípadě dodatek odlišující osobu podnikatele nebo druh podnikání vztahující se k této osobě nebo jí provozovanému druhu podnikání, **identifikační číslo osob a adresu zapsanou v obchodním rejstříku** nebo jiné zákonem upravené evidenci jako místo podnikání, popřípadě jinou adresu pro doručování

Podání & identifikace

- Správní řád – právnická osoba:
 - uvede v podání svůj **název nebo obchodní firmu, identifikační číslo osob nebo obdobný údaj a adresu sídla**, popřípadě jinou adresu pro doručování
 - a **podpis osoby**, která je činí.

Podání & zpracování

- Podání musí být zpracováno systémem eSSL úřadu, kam je činěno
- Systémy spisové služby:
 - musí již nyní pracovat s důvěryhodnými seznamy, 2 testy během 24H
 - musí přijímat a rozpoznávat elektronické pečeti a podpisy ve formátu dle prováděcího rozhodnutí komise (EU) 2015/1506
 - odchozí dokumenty musí vždy opatřit časovým razítkem a dále pak elektronickým podpisem nebo pečetí

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Ministerstvo vnitra připravilo nástroje a kvalitní back-end, nyní je řada na ostatních – poskytovatelích agend

JAK TOHO DOSÁHNOUT?

Úpravy agendových zákonů

- **Ústava : „Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.“**
 - Ministerstvo vnitra připravilo řadu analýz celého právního řádu ČR a bude na zasedání RVIS seznamovat s výsledky ostatní resorty
 - Ministerstvo vnitra připravilo usnesení č. 265/2016 Vlády ČR k ÚeP v roce 2016 a následně ve spolupráci s digitálním koordinátorem připravilo návrh usnesení Vlády ČR k ÚeP a eFA (přijato 10.5.2017 pod číslem 347)
 - Ministerstvo vnitra připravilo reformu stávajících právních předpisů v gesci a navrhlo zcela novou právní úpravu v oblasti elektronické identifikace
- **Nyní musí „věcní správci“ jednotlivých agend změnit své „agendové“ zákony a současně upravit informační systémy**

eOP jako bezpečný prostředek

- Bezpečný prostředek dle eIDAS
 - Občanský průkaz s čipem vychází z požadavků nařízení eIDAS na bezpečný prostředek a s ohledem na bezpečnost a maximální možné využití bude obsahovat identifikační certifikát a kvalifikovaný podpis – **PROTO řešení s čipem**
 - **Občanský průkaz z čipem** bude jako jeden z prostředků pro identifikaci v rámci „federace poskytovatelů identitních prostředků“ podle zákona o elektronické identifikaci a **bude zaručovat vysokou úroveň záruk**

Úrovně záruk & identitní kmeny

- S ohledem na nařízení eIDAS a jeho prováděcí akty bude nutné provést „ztotožnění“ osob v souladu s prováděcími akty pro stanovení výchozích úrovní záruk
- Věcní správci agendových systémů budou muset nastavit pro své on-line služby požadavky na úrovně záruk
 - lze zcela oprávněně požadovat členění jednotlivých služeb s ohledem na jejich dopady a funkcionalitu – například požadavek na výstup nebo výpis může být zcela nepochybně nižší požadavek na stupeň záruk než u podání směřujícímu k úkonu
 - nejvyšší stupeň záruk bude vždy umožňovat celý sortiment nabízených on-line služeb
- Správný postup při nakládání s osobními údaji dle GDPR

Rizika

- “Negramotnost“
 - řada subjektů si nebude schopna bez dodatečného vzdělání uvědomit dopady, u řady nepomohou ani jakékoliv pokusy o vzdělávání – generační problém, odmítání e-světa, a podobně ...
- „Počítačová kriminalita“
 - v případě zcizení nebo vytvoření „falešné“ identity hrozí fatální dopady
 - rychlost transakcí s vysokými právními účinky a s tím související velmi komplikované „uvedení do stavu před zneužitím“
 - pomocí elektronické identifikace s vysokým stupněm záruk lze vytvořit i kvalifikovaný elektronický podpis s účinky vlastnoručního na listině

Stručný časový rámec

- 2016 služby vytvářející důvěru v praxi
- 2017 právní předpisy a nástroje připravené MV
 - Novela zákona o eOP, zákon o eID
 - Do 31.12.2017 úprava vnitřních směrnic a pravidel pro ÚeP
- 2018
 - 25.5.2018 nařízení GDPR v účinnost
 - Cca ½ roku 2018 – první nové eOP s čipem (12 měsíců odklad účinnosti)
 - 1.7.2018 účinnost zákona o eID
 - 29.9.2018 účinnost nařízení eIDAS – oznámené systémy eID
 - 31.12.2018 povinný příjem eFA v Evropském formátu a ISDOC 5.2 a vyšší

Elektronické podání

- Základní stavební kámen = elektronický dokument
 - Pozor na vlastnosti podle národní legislativy : 499/2004 Sb. §3 odst. 5) „V případě dokumentů v digitální podobě se jejich uchováváním rozumí **rovněž zajištění věrohodnosti původu dokumentů, neporušitelnosti jejich obsahu a čitelnosti, tvorba a správa metadat náležejících k těmto dokumentům v souladu s tímto zákonem a připojení údajů prokazujících existenci dokumentu v čase**. Tyto vlastnosti musí být zachovány **do doby provedení výběru archiválií**.
 - Pozor na „příjem, označování, evidenci a rozdělování dokumentů“ dle §64, vyřizování a podepisování dokumentů dle §65, odesílání dokumentů dle §67, ukládání dokumentů dle §68 a zvláštní ustanovení dle §69a

Zajištění vlastností

- Pro zajištění vlastností lze s výhodou použít:
 - služby vytvářející důvěru pro elektronické transakce pro **zajištění věrohodnosti původu dokumentů, neporušitelnosti jejich obsahu a připojení údajů prokazujících existenci dokumentu v čase**
 - výhoda použití je právní jistota v celé EU
 - Výstupní datové formáty pro jejich čitelnost
 - Systémy spisové služby pro zajištění **tvorby a správy metadat náležejících k těmto dokumentům**

Komunikace on-line služeb s eSSL

- Pro výměnu dokumentů a souvisejících metadat je nutné využít „rozhraní“ definované v národním standardu pro eSSL
 - Řešení pro elektronická podání, elektronické doručování a podobně musí mít integrováno rozhraní dle standardu z 4.7.2017
 - Pozor – “prostá” změna metadat souvisejících s dokumentem musí být realizována prostřednictvím tohoto rozhraní
- Dočasná pracovní skupina pro eSSL při RVIS

Dočasná pracovní skupina eSSL

- Dočasná pracovní skupina pro eSSL při RVIS
 - byla zřízena letos na konci jara
 - vypracovala a 31.8.2017 schválila první verzi dokumentu „Problematika zpracování elektronické faktury u veřejnoprávních původců“
 - vypracovala a projednává první verzi dokumentu „Úplné elektronické podání“, základní teze dokumentu byly schváleny 31.8.2017
 - Navrhuje standardizovaný elektronický dokument ve formátu PDF/A3 s vnořeným XML na základě XSD schématu jako normativní základ pro komunikaci v rámci moderního elektronického úřadování

Principy

- Cílem projektů ÚEP by tedy nemělo být jenom vlastní umožnění úplného elektronického podání, ale též takové řešení, které bude produkovat pro vlastní podání inteligentní elektronické dokumenty s požadavky na jejich efektivní zpracování, nízkou datovou náročnost (z hlediska velikosti), maximální zabezpečení jejich důvěryhodnosti a neporušitelnosti obsahu, čitelnosti a umožnění následného automatizovaného zpracování

Principy

- S rozvojem řešení podporující tzv. ÚEP bude docházet k produkovaní stále většího množství elektronických dokumentů, navíc s minimálně střednědobými nároky na jejich bezpečné uchování
- S ohledem na skutečnost, že tyto elektronické dokumenty budou následně zpracovávány zejména na technických prostředcích veřejné správy, je nutné volit pouze taková řešení, která budou „produkovat“ takové elektronické dokumenty, které budou dodržovat základní principy, zejména **princip efektivity, princip využitelnosti, principy čitelnosti, důvěryhodnosti, neporušitelnosti obsahu a podobně = inteligentní elektronické dokumenty**

Princip efektivity

- Minimalizace konverzí
- Datové formáty s maximální podporou zobrazení
- Strukturovaná data
- Datová optimalizace
- Práce s odkazy na dokumenty
- Šifrování při předávání přes „třetí strany“
- Fulltextové vyhledávání
- Privacy by design x GDPR
- Maximální možná automatizace

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Budoucnost patří „inteligentním elektronickým dokumentům“ vznikajících asistovanými on-line službami s maximálním využitím údajů z ISVS a naprostým minimem zadávaných či dokládaných údajů občanem

ZÁVĚREČNÉ MOTTO

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Ing. Robert Piffl, e-mail: robert.piffl@mvcz.cz

DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST !